KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 21.4.2006
COM(2006) 167 konč.

POROČILO KOMISIJE

o delovanju Skupnega stališča Sveta 2005/69/PNZ

{SEC(2006) 502}

POROČILO KOMISIJE

o delovanju Skupnega stališča Sveta 2005/69/PNZ

UVOD

Evropski svet je 25. marca 2004 v okviru svoje Deklaracije o boju proti terorizmu naročil Svetu naj nadaljuje delo glede oblikovanja integriranega sistema za izmenjavo podatkov o izgubljenih in ukradenih potnih listih s pomočjo schengenskega informacijskega sistema („SIS“) in Interpolove zbirke podatkov.

Zato je Svet kot prvi odgovor na to zahtevo izdal Skupno stališče 2005/69/PNZ in predvideno je bilo, da bo temu sledila vzpostavitev tehnične operativnosti v okviru SIS II za dosego tega cilja.

Skupno stališče obvezuje države članice, naj zagotovijo, da njihovi pristojni organi izmenjujejo podatke o izdanih in bianko potnih listih, ki so ukradeni, izgubljeni ali protipravno odtujeni in so v taki obliki, da jih je mogoče vključiti v določen informacijski sistem, medtem pa se istočasno zagotovi, da so temeljne pravice posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo, spoštovane.

1. KLJUČNE ZAHTEVE SKUPNEGA STALIŠČA

Komisija je glede na pogoje iz Skupnega stališča ugotovila 5 različnih obveznosti, ki jih morajo države članice izpolniti:

– izmenjati vse obstoječe in prihodnje podatke o potnih listih (kot je določeno) z Interpolom

– izmenjati take podatke samo s članicami Interpola, ki imajo ustrezno raven varstva za osebne podatke ter spoštovati temeljne pravice in svoboščine glede avtomatske obdelave osebnih podatkov

– zagotoviti izmenjavo takih podatkov z Interpolom takoj po tem, ko so bili vneseni v nacionalno zbirko podatkov ali SIS

– zagotoviti, da njihovi pristojni organi pregona uporabljajo Interpolovo zbirko podatkov za dostop do takih podatkov, ko je to primerno za opravljanje njihovih nalog;

– zagotoviti vzpostavitev ustrezne infrastrukture za olajšanje vpogleda v te zbirke najkasneje do decembra 2005.

2. NAMEN POROČILA IN METODA OCENJEVANJA

V skladu s členom 4 Skupnega stališča je bilo Evropski komisiji naročeno, naj Svetu predloži poročilo o delovanju Skupnega stališča v državah članicah.

Na podlagi tega poročila mora Svet oceniti, v kolikšnem obsegu države članice upoštevajo to skupno stališče, in ustrezno ukrepati.

V skladu s to nalogo je Komisija 3. avgusta 2005 vsem 25 državam članicam poslala vprašalnik. Vprašalnik je bil namenjen pridobitvi odgovorov, ki bi pomagali pri ugotavljanju obsega, načina in metode delovanja Skupnega stališča.

Samo 17 držav članic je vrnilo odgovore na ta vprašalnik.

Prispeli so odgovori naslednjih držav:

Avstrija	Belgija	Češka	Estonija	Finska
Nemčija	Španija	Italija	Litva	Luksemburg
Nizozemska	Portugalska	Slovenija	Slovaška	Združeno kraljestvo
Poljska	Latvija			

Države članice, ki niso poslale odgovorov:

Danska	Grčija	Francija	Irska	Ciper
Madžarska	Malta	Švedska		

Opozoriti je treba, da je to poročilo predloženo ob upoštevanju zahteve iz člena 4 Skupnega stališča, da Komisija Svetu predloži poročilo do decembra 2005. Poročilo je zato oblikovano na podlagi odgovorov večine držav članic, namesto na podlagi popolne zbirke odgovorov vseh 25 držav članic.

Kakovost nacionalnih podatkov, ki jih je prejela Komisija, neizogibno vpliva na kakovost in vrednost tega poročila. Nekateri podatki, ki jih je prejela Komisija, so bili dvoumni, nepopolni, sklicevali so se na domačo zakonodajo in druge določbe brez podrobnejših navedb in so bili podani na podlagi različnih razlag postavljenih vprašanj, odvisno od zadevne države članice. Prav tako zaradi različnih razlag razmeroma širokih pojmov v Splošnem stališču iz danih odgovorov ni vedno takoj jasno, ali je prišlo do izvajanja ključnih členov; kar je včasih bolj vprašanje obsega izvajanja členov, kot pa popolne izvedbe.

3. POVZETKI ODGOVOROV

3.1. Kako je vaša država članica izvedla Skupno stališče o izmenjavi določenih podatkov z Interpolom (2005/69/PNZ)?

Odgovori na to vprašanje so pokazali, da so bile države članice na različnih stopnjah delovanja Skupnega stališča. Odgovori vsaj na splošno kažejo, da je prišlo do zadovoljivega napredka pri delovanju Skupnega stališča, čeprav ne v celoti. Iz večine odgovorov je mogoče sklepati, da je v večini držav članic prišlo do izvajanja osrednjih določb člena 3(1), osrednje določbe člena 3(3) pa so pomenile precej večji izziv. Ustrezni podatki so bili v večini primerov posredovani (ali so v procesu posredovanja) Interpolu. Vendar se iz odgovorov zdi,

da je samo majhnemu številu držav članic uspelo vzpostaviti infrastrukturo za pristojne organe pregona za iskanje v ustreznih Interpolovih zbirkah podatkov.

3.2. Ali vaša država članica izmenjuje vse podatke o potnih listih (kot je določeno v členu 2(1) Skupnega stališča 2005/69/PNZ) z Interpolom v skladu s členom 3(1) Skupnega stališča 2005/69/PNZ?

Od 17 držav članic, ki so odgovorile na vprašalnik, jih 11 izmenjuje podatke o potnih listih z Interpolom, 3 pa bodo začele to izvajati v kratkem. Države, ki trenutno ne izmenjujejo takih podatkov, so Španija, Estonija in Slovaška. Izmenjani podatki niso vedno tako popolni, kot se zahteva v Skupnem stališču; Poljska, na primer, edina posreduje samo podatke o potnih listih, ki so bili izgubljeni ali ukradeni kot posledica kaznivega dejanja.

3.3. Ali vaša država članica v skladu s členom 3(3) Skupnega stališča 2005/69/PNZ takoj izmenja vse podatke o potnih listih tudi z Interpolom, po tem ko so bili vneseni v vašo ustrezno nacionalno zbirko podatkov ali SIS, če v njem sodelujete? Prosimo opišite vaše delo, zlasti kako zagotovite, da se podatki takoj izmenjajo z Interpolom, po tem ko so bili vneseni v ustrezno nacionalno zbirko podatkov ali SIS.

Majhno število držav članic, ki so odgovorile na vprašalnik, zatrjuje, da so dosegle *takojšnjo* izmenjavo podatkov z Interpolom. Samo 3, Portugalska, Nizozemska in Nemčija zatrjujejo, da so to dosegle (čeprav je v resnici nejasno, ali Nizozemska podatke sploh že posreduje), in v primeru Portugalske to še vedno poteka preko telefaksa/elektronske pošte. Kljub temu 7 držav članic dnevno izmenjuje podatke, ali isti dan, ko podatke prejmejo na nacionalni ravni, ali naslednje jutro.

3.4. Ali vaša država članica razlikuje med članicami Interpola, s katerimi se lahko ti podatki delijo in tistimi, s katerimi se podatkov ne sme deliti, v skladu s členom 3(1) Skupnega stališča 2005/69/PNZ? Če je tako, na kakšen način vaša država članica razlikuje med članicami Interpola? Ali ste za izmenjavo podatkov zahtevali vzajemnost?

Od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, jih 14 pri izmenjavi podatkov ne razlikuje med članicami Interpola, 2 pa še vedno nista določili politike s tem v zvezi. S tem ostaja Nizozemska edina država članica, ki razlikuje med članicami Interpola. Tak odprt pristop držav članic je po vsej verjetnosti posledica dosedanje prakse, da ni bilo izmenjave *osebnih/nominalnih* podatkov – ta dejavnik so izpostavile Združeno kraljestvo, Nemčija, Portugalska in Češka. Če iskanje neosebnih podatkov v Interpolovi zbirki podatkov sproži zahteve za nadaljnje podatke, ki so osebni, so države članice po vsej verjetnosti bolj pristranske pri tem, komu take podatke dajo. V primeru Združenega kraljestva je na primer navedeno, da ko enkrat izmenjava vključuje izmenjavo osebnih podatkov, se za vsako posamezno zahtevo oceni tveganje, preden se tak podatek posreduje.

Glede vzajemnosti samo 2 od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, (Portugalska in Slovaška) navajata, da zahtevata ali bi zahtevali vzajemnost izmenjave. Iz odgovora Portugalske je jasno razvidno, da se taka vzajemnost zahteva samo v zvezi z dvostransko izmenjavo nominalnih podatkov, ki so posledica „zadetka“ podatka v primeru iskanja države v (neosebni) Interpolovi zbirki podatkov. To ponovno pomeni, da je vzajemnost po vsej verjetnosti odvisna od pripravljenosti držav članic za izmenjavo podatkov, ko gre za osebne ali nominalne podatke.

3.5. O kakšnih podrobnostih se je vaša država članica dogovorila z Interpolom glede izmenjave vseh podatkov o potnih listih, s katerimi razpolaga, v skladu s členom 3(2) Skupnega stališča 2005/69/PNZ?

Od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, se jih je 6 ob upoštevanju zahtev iz odstavka 1 lahko dogovorilo o podrobnostih za izmenjavo z Interpolom. Od preostalih držav 2 preprosto navajata Interpolove predpise kot podlago za izmenjavo, odgovori 2 držav pa so dvoumni. Sicer navedene podrobnosti vključujejo:

- izmenjavo v skladu z schengenskimi smernicami (Nemčija)
- sporazum za izmenjavo z uporabo sistema za pridobivanje podatkov v kratkem času DATIREL (Španija)
- avtomatični prenos podatkov iz nacionalnih zbirk podatkov v SIS in odtod v Interpolov sistem ASF/STD (Finska)
- uporabo Interpolovega komunikacijskega sistema I – 24/7 (Italija in Latvija)
- ad hoc vpogled na osrednji ravni (Luksemburg); ter
- zagotavljanje podatkov v elektronski obliki preko NCIS Interpolu in uporaba sistema I – 24/7 za izmenjavo nadaljnjih občutljivih podatkov (Združeno kraljestvo).

3.6. Kako vaša država članica zagotavlja, da pristojni organi pregona preiskujejo Interpolovo zbirko podatkov za namen tega Skupnega stališča vsakič, ko je to primerno za izpolnjevanje njihovih nalog, v skladu s členom 3(4) Skupnega stališča 2005/69/PNZ?

Odgovori na to vprašanje so bili pogosto zelo nenatančni in na splošno nudijo dvoumen skupen odgovor. Na splošno se zdi, da je zelo malo držav članic naredilo pozitiven korak naprej pri izvajanju tega člena, in pri tistih državah, ki jim je to uspelo, se zdi, da je šlo za iskanje lažjih poti.

Navedeni načini za spremljanje in urejanje te vrste izmenjave podatkov vključujejo notranja pravila in smernice, zagotovitev podatkov o Interpolu in zagotovitev sporazuma glede kodeksa za povezovanje („code of connection agreement“). V mnogih primerih so države članice preprosto navedle sredstva, s pomočjo katerih so taki podatki dostopni – na primer preko osrednjih kontaktnih točk, ASF-pošte/e-ASF, dostop do podatkov preko aplikacije EASYFORM in preko osrednjih kontaktnih točk.

Iz večine odgovorov je razvidno, da države članice niso razlagale člena 3(4) na posebej proaktiven način in so v večini primerov menile, da zgolj zagotovitev možnega dostopa (na tak ali drugačen način) do pristojnih organov zadošča za izpolnitev zahteve, določene v tem členu. To pa se ne zdi skladno z besedilom člena in zlasti z obveznostjo držav članic, da *„zagotovijo“,* da njihovi pristojni organi pregona preiskujejo Interpolovo zbirko podatkov vedno, ko je to primerno.

3.7. Kako so bili ti pristojni organi določeni?

Metode določanja se razlikujejo in so bile opredeljene na podlagi nacionalne zakonodaje, posvetovanj na državni ravni, ocene potrebe vedenja („need to know“), Interpolovih predpisov (pravila/statuti) ali še niso bili določeni. Med navedene organe spadajo:

- Zvezno ministrstvo za notranje zadeve, direktorati za varnost in regionalni upravni organi ter direktorati zvezne policije (Avstrija)
- organi, ki lahko učinkovito prispevajo k preprečevanju in zatiranju navadnega kriminala (Češka);
- zvezna kriminalistična policija, direktorat zvezne policije in državni uradi zadevnih zveznih dežel. V prihodnosti bo vključen tudi carinski kriminalističen urad (Nemčija)
- državne kontaktne točke ali uradi (Finska, Italija in Luksemburg)
- tisti, ki ustrezajo Interpolovim standardom in nacionalni zakonodaji (Poljska)
- vsi organi kazenskega pregona, vključno s carino (Portugalska)
- samo policijski organi (Slovenija); in
- vse agencije za kazenski pregon ali tiste, ki imajo pravno zahtevo za dostop do takih podatkov; Oddelek za delo in pokojnine ter Oddelek za trgovinske standarde (Združeno kraljestvo).

Obstajajo torej različne opredelitve, izvedene iz različnih podlag. Vendar je jasno, da bodo imeli organi kazenskega pregona (kot se ta pojem na splošno razume) dostop do izmenjave podatkov, tudi če je tak dostop zgolj posredne narave (tj. preko osrednjih kontaktnih točk).

3.8. Ali je vaša država članica izdelala smernice za primere, ko se vpogled v Interpolovo zbirko podatkov šteje za primernega?

Zdi se, da od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, 12 držav takih smernic ni izdelalo (čeprav se zdi, da 4 od teh to načrtujejo storiti v prihodnosti, medtem ko jih 7 daje vtis, da izdelava takih smernic ni niti potrebna niti načrtovana). Odgovori štirih držav članic glede vprašanja, ali so bile take smernice izdelane oziroma ali njihovo izdelavo štejejo za nujno, so nejasni. Na podlagi odgovorov teh držav članic je mogoče sklepati, da preprosto dejstvo potencialne razpoložljivosti zadovolji vsako potrebo po usposabljanju ali usmerjanju organov kazenskega pregona za uporabo Interpolove zbirke podatkov. Samo 1 od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik (Združeno kraljestvo), je izdelala posebne smernice in usposabljanje v tem smislu.

Zato se ponovno zdi, da države članice na splošno nimajo proaktivnega pristopa glede usposabljanja svojih organov kazenskega pregona. Zdi se, da se izdelava smernic in usposabljanje organov kazenskega pregona večini ne zdita potrebna za izpolnitev splošne zahteve, določene v členu 3(3).

3.9. Ali je vaša država članica že vzpostavila infrastrukturo, ki se zahteva za olajšanje iskanja po zbirki podatkov v skladu s členom 3(4) Skupnega stališča 2005/69/PNZ? Če je, kakšna je ta infrastruktura?

Od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, jih 7 navaja, da so v postopku razvijanja ali vzpostavljanja takšne infrastrukture. Odgovori 6 držav članic so glede vprašanja, ali je bile takšna infrastruktura razvita ali ne, nejasni. Zdi se, da so 4 države članice (Združeno kraljestvo, Belgija, Nemčija in Luksemburg) takšno infrastrukturo vzpostavile.

Glede na navedene namene večine držav, ki so na vprašalnik odgovorile, in glede na strukture, ki so jih vzpostavile Združeno kraljestvo, Belgija, Nemčija in Luksemburg, je jasno, da je večina držav članic pri uresničevanju te posebne zahteve dejavna. Iz odgovorov preostalih držav članic se zdi, da te države razlagajo pomen člena 3(4) na zelo nezahteven način.

3.10. Kako vaša država članica zagotavlja ustrezno raven varstva osebnih podatkov v zadevni državi članici Interpola ter spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin glede avtomatske obdelave osebnih podatkov?

Od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, jih 9 navaja domače (in/ali mednarodno) varstvo podatkov kot podlago za varstvo izmenjave takšnih podatkov. Dejstvo, da se osebni podatki ne izmenjujejo, navaja nadaljnjih 5 držav članic. Avstrija je glede tega vprašanja še vedno v postopku pogajanja z Interpolom, Nizozemska varuje svoje podatke z omejevanjem dostopa do teh podatkov, Italija pa odgovora ni posredovala.

3.11. Kako vaša država članica zagotavlja, da bodo v primeru pozitivne identifikacije (zadetek) pri iskanju v Interpolovi zbirki podatkov pristojni organi ukrepali v skladu s svojo nacionalno zakonodajo?

Države, ki so odgovorile na vprašalnik, so to vprašanje razumele na dva različna načina. Na eni strani so nekatere države na to vprašanje odgovorile, ker so mislile, da se vprašanje nanaša na njihovo lastno sposobnost zagotavljanja, da se odzovejo na zadetke drugih. Druge države članice so odgovor oblikovale ob domnevi, da se vprašanje osredotoča na to, kako so lahko zagotovile, da bi se druge države članice nemudoma odzvale, kadar bi prišlo do zadetka.

Od tistih, ki so ocenjevale svojo lastno notranjo sposobnost, da se učinkovito odzovejo, so uporabljene metode vključevale:

- uporabo strogih notranjih pravil in postopkov
- razvoj postopkov preverjanja z upravljavci BCN omrežja
- avtomatske indikatorje zadetkov
- vključevanje OCN-jev v postopek; ter
- NCI nadzor in preverjanje.

Najpogosteje naveden način zagotavljanja spremljanja podatkov so bili nejasno opredeljeni notranji postopki in vzdrževanje ustreznih standardov. To ponovno pomeni manj kot proaktiven pristop na tem področju. Od držav, ki so ocenjevale sposobnost drugih držav članic, da po „zadetku“ zagotovijo ustrezne podatke, so bili pristopi naslednji:

– upoštevanje neustreznih odzivov pri prihodnjih stikih

– upoštevanje Interpolovih predpisov; ter

– zahteve za razlage in pripombe, če pride do zadetka.

Na podlagi odgovorov bo uporaba notranjih postopkov in avtomatskih alarmov v primeru „zadetka“ igrala vodilno vlogo za zagotavljanje notranje učinkovitosti pri spremljanju „zadetkov“. Glede na zunanji okvir (tj. ukrepi za zagotovitev pravočasnih odzivov s strani zunanjih akterjev) bodo tiste države članice, ki ne bodo pravočasno zagotovile podatkov, po vsej verjetnosti kaznovane z neformalnimi kaznimi ali zahtevami.

4. POSEBNE SKLEPNE UGOTOVITVE

Da bi zagotovili splošni pregled delovanja Skupnega stališča, se je ponovno treba vrniti na 5 bistvenih obveznosti, ki so bile ugotovljene.

4.1. Izmenjati vse obstoječe in prihodnje podatke o potnih listih (kot je določeno) z Interpolom.

Glede na pozitivne odgovore 11 od 17 držav, ki so odgovorile na vprašalnik, in neposredno vpletenost dodatnih 3 se zdi, da je prišlo do precejšnjega napredka pri izmenjavi nacionalnih podatkov z Interpolom. Tiste države, ki niso izmenjale podatkov z Interpolom (Španija, Estonija in Slovaška), svojega ravnanja niso obrazložile.

Relativen uspeh držav članic pri izvajanju tega dela Skupnega stališča morda odraža mnenje, da je to bistvena obveznost držav članic – in sicer obveznost, ki mora biti izpolnjena, če naj se za katero koli državo članico šteje, da izvaja Skupno stališče. Eno možno področje, kateremu je treba posvetiti pozornost v smislu relativno uspešnega področja izmenjave, je opredelitev podatkov o potnih listih. Člen 2(1) določa izmenjavo podatkov „*o izdanih in bianko potnih listih, ki so bili ukradeni, izgubljeni ali protipravno odtujeni*“. Države članice v nekaterih primerih presegajo to zahtevo s posredovanjem, na primer, podatkov o osebnih izkaznicah in vozniških dovoljenjih. To samo po sebi ni slabo in je vsekakor zaželeno, glede na sorazmerno svobodno možnost potovanja znotraj EU samo z osebnimi izkaznicami. Po drugi strani pa Poljska izmenjuje podatke o potnih listih, vendar samo glede tistih, ki so bili izgubljeni ali ukradeni kot posledica kaznivega dejanja. Logično je, da potni list, izgubljen zaradi pozabljivosti, potencialno pomeni enako grožnjo za varnost Unije, kot tisti, ki je bil ukraden. Zato je treba biti pozoren, da države članice upoštevajo opredelitev v členu 2(1), saj so vrzeli v vrsti izmenjanih podatkih lahko kritične.

Kljub dejstvu, da vse države članice niso odgovorile na vprašalnik, ki ga je poslala Komisija, Interpol ugotavlja, da 18 od 25 držav članic trenutno sodeluje v zbirki podatkov o izgubljenih potovalnih dokumentih. Po podatkih Interpola Avstrija, Danska, Madžarska, Latvija, Nizozemska, Slovaška in Švedska še vedno ne prispevajo k zbirki podatkov. Interpol ugotavlja, da so nekatere izmed teh držav članic zelo blizu sodelovanju pri izmenjavi, čeprav so trenutno v postopku pogajanja ali izvajanja.

Dejstvo, da so države članice večinoma zadovoljile te bistvene zahteve je razvidno iz Interpolovih številk, ki kažejo, da je bilo v Interpolovo zbirko podatkov posredovanih 6 394 305 podatkov iz držav EU, ki se nanašajo na izgubljene ali pogrešane potovalne dokumente. To se lahko primerja s številko 2 449 300 *za vse ostale* člane Interpola – kar nedvomno

postavlja EU na vodilno mesto zagotavljanja podatkov[1]. V letu 2002 je bilo število za EU 783. To kaže na ogromno povečanje sodelovanja v tem sistemu, kot tudi na ključno vlogo, ki jo članice EU sedaj igrajo pri povečanju Interpolovih zmožnosti.

4.2. Izmenjati take podatke samo s članicami Interpola, ki imajo ustrezno raven varstva osebnih podatkov.

Zagotavljanje, da imajo druge članice Interpola ustrezne ukrepe za varstvo podatkov, je za države članice problematično. V večini primerov prispevanje k ali iskanje v Interpolovi zbirki podatkov o izgubljenih potovalnih dokumentih (v nadaljevanju SDT) ne bo pomenilo izmenjave osebnih podatkov, razen številk izdanih potnih listov[2], zaradi opredelitve „podatkov o potnih listih“ iz člena 2(1) Skupnega stališča. To pomeni, da je potreba po ukrepih za varstvo podatkov *na tej stopnji* izmenjave podatkov zmanjšana – kar je v svojih odgovorih na vprašalnik izpostavilo več držav članic. Razen, če nekatere države članice dejansko posredujejo osebne podatke v Interpolovo zbirko podatkov SDT – v tem primeru je izrecno sredstvo varstva podatkov potrebno. Opozoriti je treba, da je večina držav članic navedla, da številk potnih listov ne štejejo za „osebne podatke“.

Samo v enem primeru (Nizozemska) država članica nedvomno razlikuje, s kom bo podatke delila. Dve drugi državi članici se glede tega še nista odločili. To kaže na precejšnjo pripravljenost držav članic, da bodo pri izmenjavi svojih podatkov sorazmerno svobodne, in določeno nezanimanje glede tega, ali imajo države, s katerimi delijo podatke, ustrezno varstvo osebnih podatkov. Kjer osebni podatki v začetni fazi poizvedbe podatkov dejansko niso izmenjani, se zdi popolnoma pravilno, da je tako. Tako več držav članic izrecno navaja, da pri tem ne gre za diskriminacijo, ker posredovanje podatkov v Interpolovo zbirko podatkov STD samo po sebi ne vključuje izmenjave osebnih podatkov.

Zunaj razprave pa še vedno ostaja, ali pride do take diskriminacije v primeru „zadetka“ v Interpolovi zbirki podatkov STD in se posledično zato zgodi izmenjava dejanskih osebnih podatkov, vezanih na ta „zadetek“. Tak primer je nakazan v odgovorih Združenega kraljestva in Portugalske in navedeno je, da je vsaka zahteva za podatke ali ocenjena glede tveganja pred razširjanjem osebnih podatkov (v primeru Združenega kraljestva) ali pa predmet ustreznih določb o varstvu podatkov, načela potrebe vedenja („need to know“) in vzajemnosti (v primeru Portugalske). Verjetno je to pristop, za katerega bi se odločila večina držav članic, če bi vprašanje izrecno merilo na sistem SDT v fazi po „zadetku“ izmenjave osebnih podatkov.

4.3. Zagotoviti izmenjavo takih podatkov z Interpolom takoj po tem, ko so bili vneseni v nacionalno zbirko podatkov ali SIS.

Na področju zagotavljanja izmenjave podatkov z Interpolom takoj po tem, ko so bili vneseni v nacionalno zbirko podatkov ali SIS, so države članice storile sorazmerno malo. Res je, da dober delež držav članic izmenjuje te podatke v roku 24 ur, kar kaže na soliden preobrat pri upravljanju. Vendar je treba opozoriti, da je na področju kazenskega pregona čas nedvomno bistvenega pomena; zlasti ko gre za nadzor oseb, ki nezakonito prečkajo meje. Več časa kot je potrebnega, da podatki postanejo razpoložljivi, manjša je njihova vrednost. Zato je še vedno priporočljivo poudariti bistvo te obveznosti in razloge za izrecno zahtevo za *takojšnje* podatke. Dejstvo, da je takojšnja izmenjava mogoča, so dokazale Portugalska, Nizozemska in

---

[1] Številke z dne 23. novembra 2005.

[2] Glej Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov.

Nemčija. Prav tako dejstvo, da Portugalska lahko to stori s preprosto uporabo elektronske pošte in/ali telefaksa, dokazuje, da je hitra izmenjava podatkov mogoča tudi brez dragih in zapletenih sistemov informacijske tehnologije.

V interesu vseh držav članic je, da do izmenjave podatkov z Interpolom pride čim prej, saj bo to povečalo vrednost podatkov in skupaj povečalo vrednost celotnega mehanizma izmenjave v korist vseh.

4.4. Zagotoviti, da njihovi pristojni organi pregona uporabljajo Interpolovo zbirko podatkov za dostop do takih podatkov, ko je to primerno za opravljanje njihovih nalog.

Odgovori s tega področja so bili najšibkejši, s tem da so države članice nakazale prevladujoče stališče, da zgolj z zagotavljanjem dostopa do Interpolove zbirke podatkov, neposredno ali posredno, svojim organom kazenskega pregona, „zagotavljajo“, da se ta pomemben vir informacij dejansko uporablja. Zdi se, da besedilo Skupnega stališča vsebuje strožji in bolj proaktiven pristop, ki se kaže v vzpostavljanju sistemov, s katerimi se spodbuja uporaba Interpolove zbirke podatkov vsaj med organi kazenskega pregona.

Kjer so bili ukrepi sprejeti, so ti sorazmerno nezahtevne narave – na primer samo z obveščanjem organov kazenskega pregona, da so ti podatki potencialno dostopni. Večina držav članic na to vprašanje preprosto ni odgovorila in je namesto tega navedla sredstva, s katerimi so ti podatki postali dostopni. To mogoče pomeni, da ko so bila sredstva izmenjave enkrat vzpostavljena, ni bilo storjeno nič za zagotovitev, da jih ljudje dejansko uporabljajo. Če ljudje dejansko ne uporabljajo Interpolove zbirke podatkov in je zato dejansko pozabljena tudi s strani uslužbencev/uradnikov, potem lahko to resno ogrozi izkoriščanje resnične uporabnosti tega zelo dragocenega vira podatkov. Zato je vsekakor priporočljivo, da države članice vzpostavijo trdna pravila glede uporabe zbirke podatkov STD in nenehno nadzirajo, ali so ta pravila spoštovana.

Na drugi strani pa je mogoče manj težaven način za izboljšanje tega položaja zagotovitev izobraževanja in smernic s tem v zvezi. Vendar pa države članice ponovno niso bile preveč proaktivne; z veliko večino takih, ki v zvezi s tem še niso izdelale smernic, in skoraj polovico držav članic, ki take smernice v nobenem primeru ne štejejo za potrebne. Samo Združenemu kraljestvu se je zdelo potrebno oblikovati jasne smernice te vrste.

Pomanjkanje delovanja na tem področju povzroča zmedo, glede na to, da Interpolova zbirka podatkov SDT ponuja potencialno pomembne prednosti za nacionalne organe kazenskega pregona, zlasti na ključnih področjih organiziranega kriminala, nezakonitega priseljevanja in terorizma. V interesu samih držav članic je, da morajo v zvezi s tem delovati bolj proaktivno.

Interpolove številke kažejo, da kljub temu, da EU posreduje največ podatkov v zbirko podatkov o izgubljenih potnih listih, opravi le majhen delež iskanj – 8 520 v letu 2005, v nasprotju s celotno številko iskanj, ki znaša 43 316. Bolj pozitivno je, da so države članice izvedle v letu 2004 samo 3 955 iskanj, kar nedvomno pomeni, da je v vmesnem obdobju prišlo do pozitivnega napredka v smislu uporabe zbirke podatkov. To, da dobijo države članice z uporabo zbirke podatkov pozitivno korist za svoj trud, se morda odraža v dejstvu, da so leta 2005, kljub sorazmerno majhnemu deležu glede na skupna iskanja, imela iskanja EU za posledico 381 pozitivnih „zadetkov“, v nasprotju s 457 „zadetki“, ki so rezultat iskanj s strani držav nečlanic EU.

4.5. Zagotoviti vzpostavitev ustrezne infrastrukture za olajšanje vpogleda v te zbirke najkasneje do decembra 2005.

Kolikor je iz odgovorov na vprašalnik mogoče sklepati, so samo Belgija, Nemčija, Luksemburg in Združeno kraljestvo uspele izpolniti to obveznost. Sedem od preostalih držav članic zatrjuje, da so blizu izpolnitve te obveznosti – ker so v samem procesu razvoja te infrastrukture ali jo v tem trenutku vzpostavljajo. Glede na to, da je to ena izmed najdražjih in najbolj zapletenih obveznosti iz Skupnega stališča, je razumljivo, da je bil napredek počasnejši, kot je samo posredovanje podatkov Interpolu. Vendar pa ostaja velika večina držav članic neuspešna pri vzpostavljanju konkretne infrastrukture, s katero lahko organi pridobijo največjo vrednost od Interpolovega sistema za posvetovanje. Kar iz preostalih odgovorov ostaja nejasno, je, koliko držav članic sploh ni izpolnilo te zahteve in katere tega ne nameravajo storiti niti v bližnji prihodnosti. To stališče nedvomno zahteva dodatna pojasnila s strani držav članic.

SPLOŠNE SKLEPNE UGOTOVITVE

Države članice so se v veliki meri približale Skupnemu stališču, zlasti z izpolnjevanjem najbolj očitnih zahtev, ki jih je v mnogih pogledih najlažje izpolniti – posredovanje nacionalnih podatkov v Interpolovo zbirko podatkov STD. Vendar je delovanje Skupnega stališča v polnem pomenu besede še vedno nepopolno in od držav članic zahteva bolj proaktiven, obsežen in odločen trud, da omogočijo tako delovanje, ki bo vsem državam članicam prineslo največjo možno korist od njihove udeležbe pri izmenjavi podatkov z Interpolom.

Preden se je Skupno stališče začelo izvajati, so države članice EU v Interpolovo zbirko podatkov STD vnesle 4 567 267 podatkov. Po uvedbi Skupnega stališča so te številke narasle na 6 394 305[3] vnosov 18 držav članic. Prav tako so se iskanja EU v zbirki podatkov povečala od 3 955 na 8 520 v enakem obdobju in število „zadetkov“ se je povečalo od 173 na 381. Jasno je, da je do določenega napredka prišlo, vendar to povečanje še vedno ne pomeni optimalne udeležbe EU v Interpolovi zbirki podatkov o ukradenih potovalnih dokumentih – da bi se to doseglo, je potrebna večja zavzetost nekaterih držav članic.

Vsebina tega poročila Komisije se je ohranila, ker opisuje položaj v času priprave osnutka (konec leta 2005). Komisija je medtem prejela podatke, med drugimi preko skupnega obiska EU/ZDA pri Generalnemu sekretariatu ICPO Interpola januarja 2006, da se je delovanje Skupnega stališča občutno izboljšalo.

Interpol je obvestil udeležence skupnega EU (PRESS/COM)/ZDA obiska pri Generalnemu sekretariatu ICPO v Lyonu 25. januarja 2006, da so vse države članice izmenjale podatke o izgubljenih in ukradenih potnih listih z Interpolom ali so vsaj sprejele konkretne ukrepe, da se bodo ti podatki v bližnji prihodnosti lahko izmenjali. Generalni sekretariat ICPO Interpola je februarja 2006 zagotovil posodobljene statistične podatke, ki kažejo izboljšanje položaja, zlasti glede iskanj, ki so jih države članice opravile v Interpolovi zbirki podatkov o ukradenih potovalnih dokumentih.

[3] Številke z dne 23. novembra 2005.

Na podlagi podatkov, predloženih februarja 2006, se lahko ugotovi, da je pred izvedbo Skupnega stališča Sveta 15 držav članic opravilo 4 567 267 vnosov v Interpolovo zbirko podatkov STD. Te številke so po uvedbi Skupnega stališča do konca leta 2005 narasle na 7 790 792 vnosov 21 držav članic.

Glede na zadnje Interpolove statistične podatke so države članice v letu 2005 opravile 9 087 iskanj (3 955 v letu 2004) glede na skupno število 211 033 (43 316 v letu 2004) vseh iskanj.